

ACC. N:R M. 8588 : 1-34.

Landskap: Skåne Upptecknat av: Olof Christoffersson
 Härad: Skytts Adress: Fru Alstad
 Socken: Fru Alstad Berättat av: Olika personer
 Uppteckningsår: avskr. 1942. Född år i

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV(originalett =
M. 8587)

Skedelsrännan i V.Torp .	s. 1.
Guldvagga begravnen i ättechög.	s. 1.
Karritsblomma m.m.	s. 1.
Handkastning av råg.	s. 1.
Den gamla kritskrivningen.	s. 1.
Lutfisk nyårs afton- offer till gudinnan Frea.	s. 2.
Fru Alstads offerkälla.	s. 2-3.
När Aggerp fick sitt bomärke.	s. 4.
Sägen om jätten Fing Fång.	s. 6.
Offerkällor.	s. 12.
Rim,	s. 12.
Ljungby horn och pipa.	s. 14.
Bonddottern som försvor sig till svarte Petter.	s. 20.
Adams första hustru.	s. 22.
Blytaket på Fru Ahlstads kyrka.	s. 26.

Skriv endast på denna sida!

Husrån eller underjordsfolk.

s. 29.

A series of horizontal dashed lines for writing, spanning the width of the page below the title and page number.

ACC. N.R. M. 8588 : /.

Landskap: Skåne ..... Upptecknat av: Olof Christoffersson
Härad: Skytts ..... Adress: Fru Alstad
Tora Persson, V. Torp och
Socken: Fru Alstad ..... Berättat av: Bengt Holmberg, och mor.
Uppteckningsår: avskr. 1942. .... Född år ..... i .....

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Efter fröken Tora Persson, V. Torp.
Skedelsrännan i Vestra Torp är upptrampad af en hinst.
Guldvagga.

Enligt sägen finnes det i flintstenskullen strax väster om
Östra Torps fyr en guldvagga begravnen i ättehögen.

Av mor.

Karritsblomma (Achronitum)
En Karritt förspänd af två hästar.

Efter Holmberg i Fru Alstad.

Vid handkastning av rågen deldes sädringen i två delar
Det som flyget längst fram kallades råg det andra " ru ".

Mor.

Mor kunde den gamla kritskrifningen. Tyvärr tänkte jag

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R.

M. 8588:2.

Landskap: Skåne ..... Upptecknat av: Olof Christoffersson
Härad: Skytts ..... Adress: Fru Alstad
Socken: Fru Alstad ..... Berättat av: B. Holmberg
Uppteckningsår: avskr. 1942. .... Född år ..... i .....

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

aldrig på att i ungdomen lära densamma. Jag minnas likväl att jag ofta som barn såg på hur hon på baksidan af mjölk^{ky}kammardörren gjorde sina anteckningar om mjölksäljning m.m. med streck, sifror och kors och enstaka bokstäfver.

Av Bengt Holmberg.

Lutfisk nyårsafton är ett offer till gudinnan Frea om god äring kommande år.

Rida vit häst - den injagde Odin nyårsafton.

Björnförare (en jullek) - införa vintern.

Julabock betyder Tors bockar se sid. 238 i ?

Stork för året gut.

Efter B. Holmberg.

Offringen i Fru Alstad offarkälla gjordes för att bli dugtig i hufvudet.

Truls Måns kvinna i Lilla Ahlstad nr 5 Hanna Handotter

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R.

M. 8588:3.

Landskap: Skåne ..... Upptecknat av: Olof Christoffersson
Härad: Skytte ..... Adress: Fru Alstad
Socken: Fru Alstad ..... Berättat av: Bengt Holmberg
Uppteckningsår: avskr. 1942. .... Född år ..... i .....

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

(Mor Trols Måns) var med en kvinna och offrade i Fru Ahlstads kyrka - väl på 1860 talet - .

Då de gamla hade ond i hufvudet gick de till en klog kvinna som skulle " Dra opp jässan " .

Han sade också att hon berättat att de offrade i Fru Ahlstads offerkälla och drack av vattnet för att deras "fisa" ej skulle lukta illa.

Liljegrens runurkunder sid 193 om hur de som offrade i Fru Ahlstads offerkälla sedan ristade sina bomärken å vapenhusets tegelstenar.

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R.

M. 8588:4.

Landskap: Skåne ..... Upptecknat av: Olof Christofferesson
Härad: Skytts ..... Adress: Fru Alstad.
Socken: Fru Alstad ..... Berättat av:
Uppteckningsår: avskr. 1942. .... Född år ..... i .....

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

När Aggerp fick sitt bomärke.

En folksägen från drottning Margaretas dagar

av

Olof Christofferson

Berättad av Bengt Holmberg m.fl. för flera år sedan.

Aggarps byamän tågade en valborgsmässoafton till Lindholm-
men och sjöngo magvisan för den stolta drottningen Margaretha.
När sången tystnad tackade drottningen dem på det hjärtligaste
och bönderna framstälde då en önskan om att få sig tilldelat ett
bomärke i likhet med andra socknar. Hälst önskade de att deras
lilla trappgavelskyrka med den löfklädda offarkällan måtte, i lik-
het med deras gamla sigill, stadfästas som lagligt bomärke. Drott-
ningen lovade tänka på saken och nästa söndag komma till deras
kyrka för att högtidligen giva dem eget bomärke. Aggarpsborna tå-
gade då glada till sin by igen.

Söndagen kom med sol och glädje och alla byns innevånare
voro samlade vid kyrkan. Men o ve ingen hade tänkt på att binda
sina hundar och då drottningen och hennes svit redo genom Hön-
singeby rusade hundarna skällande mot drottningens följe och
skrämda hästarne så att de sprungo av vägen ut på åkern.

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R. M. 8588:5.

Landskap: Skåne ..... Upptecknat av: Olof Christoffersson .....
Härad: Skytts ..... Adress: Fru Alstad .....
Socken: Fru Alstad ..... Berättat av: .....
Uppteckningsår: avskr. 1942. .... Född år ..... i .....

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Men det var ingenting mot vad som skulle hända i Aggarps by, ty här kommo alla byens hundrackor och skällde så att drottningens häst blev skrämnd och steglade sig så att ryttarinnan "kastades" bakut ner på åkern. Aftrycket efter den kroppsdel där ryggen byter om namn syntes tydligt.

I förargelsen häröver sade drottningen : " Här är ett märke och det skall bli Ert bomärke." Med detsamma befalldes kyrkofolket att genast nedrifva kyrkan så att icke någon sten låg kvar på den andre, samt uppodla jorden och efteråt förstöra Hönsingeby. En ny kyrka skulle de sedan uppbygga på ödebyer i Storra Svédala. Hönsinge by fick alldrig mera uppbyggas och därför är det blott kvar några hus med detta namn.

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R.

M. 8588:6.

Landskap: Skåne ..... Upptecknat av: Olof Christoffersson
 Härad: Skytts ..... Adress: Fru Alstad
 Socken: Fru Alstad ..... Berättat av: .....
 Uppteckningsår: avskr. 1942. ..... Född år ..... i .....

LUNDS UNIV.
 FOLKMINNES-
 ARKIV

Sägen om jätten Fing Fång.

Bland gamla sägner är också berättelsen om att jätten Finn skall hava byggt Lunds Domkyrka. Det finnes visserligen tryckta berättelser derom, men de gamla ute på landsbyggden kallar det för "studentarelönj" och påstå att den gamla Finnsägen lydde helt anorlunda ty de hava själva hört den av sina föräldrar då de voro barn.

Jag har här å orten samlat en del visserligen något olika variationer, men nog i det hela är den ursprungliga Finnsägen rättare än den i Lund tryckta.

Nils Hansson: i Fru Ahlstedt omtalar att han i sin barndom hört den berättas av sina föräldrar de der omtalade sålunda: En man vid namn Laurentius hade åtaget sig att bygga Lunds Domkyrka färdig till en viss tid vilket han sedan han fått lagt grunden såg att det skulle bli en omöjlighet. Han gick då och grufvade sig samt var mycket ledsen. För att finna någon ro gick han ofta ut på den då skogbevuxta Allhelgonabacken i vilken Jätten Finn hade sin boning. En kväll han gick här och grubblade möter han en gammal gråskäggig man som hälsar och säger si go da farbror hur står det till ja tycker farbror ser så ledsen ut. Jo det är väl ja som skulle titulera farbror men jag går så tankfull och tänker ej på vad man skall säga. Vad fattas egentligen farbror frågar så den gråskäggiga mannen. Ja der är egentligen ingen ingenting som fattas mig derikt, men jag har åtaget mig att bygga Lunds Domkyrka färdig till en viss tid och nu ser jag att det blir en ren omöjlighet och att jag kommer att taga en stor förlust. Å de skall inte behöva bli så förlorade svarar honom gråskäggs mannen ja skall gärna hjälpa dig med detsamma så att kyrkan skall stå färdig till be-

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R.

M. 8588:7.

Landskap: Skåne Upptecknat av: Olof Christoffersson
 Härad: Skytts Adress: Fru Alstad
 Socken: Fru Alstad Berättat av:
 Uppteckningsår: avskr. 1942. Född år i

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

stämd tid. Vad vill du då hava i arbetslön? frågade Laurentius. Ingenting annat än att du åtager dig att gissa mitt namn innan jag får kyrkan färdig, men kan du inte gissa namnet rätt skall du med helig ed lova att skaffa mig Sol och Måne eller också ge mig ditt hjärteblod. Laurentius som var i en svår byggnadsknipa tänkte inte vidare över saken utan ansåg det skulle gå lätt att taga reda på mannens namn. Han underskrev så med sitt blod en överenskommelse om ovannämde som med ed bekräftades.

Laurentius hade knappast lagt grunden till Domkyrkan, men nu sedan gråskäggsman började arbetet med byggandet syntes det för var dag hur arbetet närmade sig sin fullbordan. Snart återstod bara tredagar tills tiden var inne att kyrkan skulle vara färdig. Att jälparen också skulle få den färdig till bestämd tid hade också Laurentius fått klart för sig, han blev därför allt mera svårmodig till sinnes ty kunde han ej gissa Jättens namn, vilket han nu var bliven klok på att det var eftersom han var så stark, hade han ju inga utsikter att få leva ty han måste ju giva sitt hjärteblod i byggmästarelön ty sol och måne kunde han ju ej skaffa. Som det nu blef allt fatigare för Laurentius måste hans hustru själv gå i skogen och plocka bränsle så kallad "vindfälla". Som hon nu går på Allhelgonebacken och plockar nerblåst ris[†] hör hon en kvinnoröst inne ifrån backen sjunga en vaggevisen så lydande:

+ I några variationer utav nedanstående vaggevisen rim berättas det att Laurentius hustru lagt sig att sova bland träden på Allhelgonabacken och då under sömnen hört ljudet av ~~en~~ vaggevisan nere ifrån backen.

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R.

M. 8588:8.

Landskap: Skåne Upptecknat av: Olof Christoffersson
 Härad: Skytts Adress: Fru Alstad
 Socken: Fru Alstad Berättat av:
 Uppteckningsår: avskr. 1942, Född år i

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

" Visse ro mitt lille barn
 Snart nu kommer Fing Fång faren din
 Hem med sol o måne eller mannen/ hjärteblod ".

Kvinnan som tydligen hörde orden springer så tyst hon kan hem från backen och berättar det för sin man och sade nu är du frälst ty nu vet jag att din jälpare heter Fing Fång. Laurentius sov godt om natten och gick tidigt på morgonen ner i kyrkan vilken var i det närmaste färdig. Som nu Laurentius går och afsyner arbetet ser han att Jätten blott har tre stenar kvar att mura inn i väggen. Lauren-
 tius säger då till Jätten " min vän "

Fing Fång
 Sätt mi den stenen
 Bättre ing ."

Jätten blev då arrig och smet sista stenen så hort in i vägen att det ramlade något bruk ner på ett annat ställe och sade härefter skall aldrig Lunds Domkyrka bli färdig och det har ju också gått i fullbordan ty ännu i denna dag så fortsattes byggandet på densam.

Då Jätten kom met ner på marken kunde han ej styra sin vrede utan for med hiskelig fart mot Rommeleklint för taga ett stort stenblock att dermed krossa kyrkan, sägen derom lyder:

Detta rim berättad av 80 åriga Lars Hansson Fru Alstad.

" Till romeleklint han far
 Ett block han tar
 Men Laurentius sin hand uppsätter
 Och blocket i kras då går "

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R. M. 8588:9.

Landskap: Skåne ..... Upptecknat av: Olof Christoffersson
Härad: Skytts ..... Adress: Fru Alstad
Socken: Fru Alstad ..... Berättat av: .....
Uppteckningsår: avskr. 1942. .... Född år ..... i .....

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Då inte detta lyckades för Jätten ner i kyrkan för att undan kasta stödjepelaren. Laurentius läste då en bön så blev Jätten förvandlad i sten och står der än i dag.

På olika ställen har visserligen dessa vaggevärsrim varierat litet så t.ex. berättade mor dem som hon lär dem av sin mor sålunda:

Visse visse roe
Lide barn rätt nu
kommer far din
Fing Fång himm
Me Sol o Måne eller
Mannens hjärteblod.

Ola Trulsson i Fru Ahlstad har hört dem sålunda av sin mor:

Visse roe
Lide barn
Snart kommer far din
Fing Fång hem
Me Sol o Måne
Eller Mannen Hjärteblod
Som du ska ha o leje me.

Per Rasmusson i Fru Ahlstad hörde den så för 100 år sedan av sin mor:

Vyss vyss lille barn
I marn kommer
Fing Fång far din himm
Me mannehs hjärteblod
eller osse Sol o Måne.

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R.

M. 8538:10.

Landskap: ..... Upptecknat av: .....

Härad: ..... Adress: .....

Socken: ..... Berättat av: .....

Uppteckningsår: ..... Född år ..... i .....

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Från Lilla Ahlstad:

Visse ro mitt lille barn
Rätt nu kommer Fing Fång
Far din hem
Me Sol o Måne eller
Mannens hjärteblod.

Från Trälleborg:

Viss viss liden king
Rätt nu kommer Fing
Far din hem me
Mannens hjärteblod
eller Sol o Måne.

Från Svedala:

Visse visse liden king
Snart så kommer far din
Fing Fång hem me
Mannen hjärteblod
eller Sol o Måne
Som du ska ha o lege me.

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R.

M 8588:11.

Landskap: ..... Upptecknat av: .....

Härad: ..... Adress: .....

Socken: ..... Berättat av: .....

Uppteckningsår: ..... Född år ..... i .....

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Från Stenbrohult i Småland:

Gråt Gråt icke barnet mit
Snart så kommer fader Fing Fång
Hemm me mannens hjärteblod
Eller Sol o Måne
Som du ska ha o lege me.

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R.

M. 8588:12.

Landskap: Skåne ..... Upptecknat av: Olof Christoffersson
 Härad: Skytts ..... Adress: Fru Alstad
 Socken: Fru Alstad ..... Berättat av: .....
 Uppteckningsår: avskr. 1942. .... Född år ..... i .....

LUNDS UNIV.
 FOLKMINNES-
 ARKIV

Asserums offerkälla kallas den som ligger litet sydväst från kyrkan. Det skall fordom hava varet en annan källa närmare som varit S:t Olofs offarkälla. Vattnet i den bevarade källan vilken är kringsatt med brädor och full av grodor och fyrabennare är likväl klart och vackert samt godt att dricka af, dess afloppsvatten rin- ner åt söder.

Rim

Visse roe lided ting
 Rätt nu kommer moer hemm
 Far ha går po långebro
 Köver barned nya sko me spenne
 So sofver barned länge.

Rie rie ranke ti möllerens hus
 O der va ingen hemme mer än kis o mus.
 Möllern mol o hanen gol
 O hongen sto po toften o sior Vo, Vo, Vo.
 O min far han hadde tre brogede grissa
 En blå två grå o tre brogede grissa.

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R. M. 8588:13.

Landskap: Skåne ..... Upptecknat av: Olof Christoffersson
Härad: Skytts ..... Adress: Fru Alstad
Socken: Fru Alstad ..... Berättat av: .....
Uppteckningsår: avksr. 1942. .... Född år ..... i .....

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Jupiter genom rymden for.
I sällskap med Altona.
Å hon slapp en fjätt so stor so stor
Å der af blev Landskrona
Å sien värgång Jupiter skitter
Så bler der Landsronitter.

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R. M. 8588:14.

Landskap: Skåne ..... Upptecknat av: Olof Christoffersson .....
Härad: Skytta ..... Adress: Fru Alstad .....
Socken: Fru Alstad ..... Berättat av: Nils Hansson nr. 16, Alstad .....
Uppteckningsår: avskr. 1942. .... Född år ..... i .....

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Ljungby horn och pipa.

(Efter Nils Hansson nr 16 Fru Alstad)

Berättelsen härom finnes ju förut i tryck, men det är säkert ligen, liksom Finnsagan om Lunds domkyrka helt annorlunda berättat i folkmunnen. Jag vill därför här meddela en berättelse där om som jag ofta hört i Fru Alstad av gamla personer, vilka ej lärt vare sig att skriva eller läsa i ungdomen och således ej kunnat haft något inflytande av den förut tryckta berättelsen. En av mina berättare Nils Hansson har hört den på följande sätt berättas i början av 1860 av Pantzlerskan. Pantzlerskan bodde i Fru Ahlstads fattighus. Jag minns mig haft sett henne en gång då jag gick i skolan att en Trelleborg polis kom till henne för att få ersättning af socken för det ~~han~~ tillvara taget henne i en gång bunke vid sjön der hon låg och sov ruset av sig. Då polisen slapp henne för att gå in till kommunalordföranden kastade hon sig i väg gropen som en gris.

Varje Juleafton stog trollstenen vid Trolle-Ljungby på tre guldpelare upplyftad från marken. Under stenen var det ett vackert sken av ljus och trollen hade gästbud och dans runt om. Ehuru marken annars kunde vara övertäckt med snö vore den likväl gräsgrön under och omkring trollstenen.

Det hände sig då en Juleafton för många år sedan att ägarinnan av Trolle Ljungby gick ut och frågade sina stalldrängar om det fanns någon av dem som hade mod till att rida bort till magle (- stora) trollstenen och se vad trollen togo sig till

Skriv endast på denna sida!

ACC. N.R.

M. 8588: 15

Landskap: Skåne ..... Upptecknat av: Olof Christoffersson
 Härad: Skytts ..... Adress: Fru Alstad
 Socken: Fru Alstad ..... Berättat av: Nils Hansson, nr. 16, Alstad
 Uppteckningsår: avskr. 1942. .... Född år ..... i .....

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

derstädes så skulle han få en helt ny " klänning" och få taga vilken han ville av hästarne att rida på. En av stalldrängerne erbjöd sig med det samma villig att rida. Han sadlar en kol-svart hingst, som var mycket stark och kraftig, varefter han gifver sig i väg mot magle (store) trollestenen. Kommen dit ser han då att hela den store trollestenen var upplyftad på tre guldpelare samt under och runt omkring gräsgrönt ehuru det annar var något snöigt. Under trollstenen var det ett fint gästtabud drickjon och dans. Som han nu håller der och ser att trollen dricka bergakongens skål ur ett med guldförgylt silfverbeslaget bragehorn. Som nu drängen sitter och ser på hur trollen de dricka ur hotnet och blåsa i en pipas båda ändar och det hörs liksom då jöken ropar " ku ku ku ku " kommer det en piga bakom hästen och viskar drängen i örat att han ej skall dricka av hornet eller blåsa i pipan ty då blir han bergtagen liksom hon blivit för hon gjorde som trollen bjudit henne utan han skulle i stället så snart han mottagit horn och pipa kasta hornets innehåll bak över sig och hästen samt vända och rida i sporrsträck över det plöjde eller som hon sade

" Ri ad de årede

Og inte ad de hårde "

Dermed ville pigan, som var trollens passupp sen hon druckit ur hornet och blåste i pipans ändar, varsko stalldrängen att han skulle rida på tvären över alla " ingfårede rya. " (tegar) ty då måste trollen springa om varje " ryggfår " till dess vändning och så om inåt " ryggen " (tegen) igen till nästa får
 Det var ej fullgjord därför togo trollen fel och sprang in

*hindrade dem
att gå över*

Skriv endast på denna sida!

ACC. N.R.

M. 8588:16.

Landskap: Skåne Upptecknat av: Olof Christoffersson
 Härad: Skytts Adress: Fru Alstad
 Socken: Fru Alstad Berättat av: Nils Hansson nr. 16, Fru Alstad
 Uppteckningsår: avskr. 1942 Född år i

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

på ryggen (tegen) igen i stället att springa om alla fåror på en gång.

Tösabiten hade knappast smitet sig från honom förr än en gammal munkänk med långt grått hår, röd pickelhuva och skägg som gick på ett träben kommer fram till stalldrängen och hälsar honom välkommen i deras gille samt bjuder honom dricka magle (stora) bergakungens skål och blåsa i pipans båda ändar. Stalldrängen låtsar som han skall göra som munkänken bjudet honom. Men med detsamma han mottagit både horn och pipa kastar han hornets innehåll bak över sig och hästen samtidigt kastar han hingsten helt om och rider i sporrsträck tvärt över alla "ryaskotts-fårarne" som pigan underrättat honom om. Den som gick på träben blev eländig för att han mistade magle bergakungens horn och pipa och rusar i väg efter stalldrängen för att återtaga horn och pipa. Ehuru han måste springa till ändan om varje ryaskotts-fåra höll han likväl på att taga fatt hästen vid varje ryaskotts-fåra men stalldrängen klarade ju nätt och jämt fältet av den orsaken att träbenstrollet måste springa fram och åter om var enda "ryaskotts-fåra". Men när stalldrängen så skulle av fältet uppå vägen över vindbryggan var träbenstrollet så nära att det högg fatt i hingstens rumpa. Till all lycka hade stalldrängen spillt litet av hornets innehåll på baksdelen av hästen så att då nu träbenstrollet tog fatt i hingstens svans gingo håren av och träbenstrollet stod nu der utanom bryggan vilken ägarinnan upplyftade i samma ögonblick som stalldrängen red över. En lycka var att förföljaren sprang på ett träben ty annars hade säkerligen trollen tagit sitt horn och pipa åter från drängen. Träbenstrollet stod nu vid vindbryggan och bad frun på

Skriv endast på denna sida!

ACC. N.R.

M. 8588:17.

Landskap: Skåne ..... Upptecknat av: Olof Christoffersson
 Härad: Skytts ..... Adress: Fru Alstad
 Socken: Fru Alstad ..... Berättat av: Nils Hansson, nr. 16, Fru Alstad.
 Uppteckningsår: avskr. 1942. .... Född år ..... i .....

LUNDS UNIV.
 FOLKMINNES-
 ARKIV

gården om hon ville vara vänlig att gifva dem igen deras deras horn och pipa ty annar tordes han ej gå hem, men han måste gå utan att återfå vare sig horn eller pipa.

~~Strax~~ efter kom själva "magle bergakungen" och tiggde och bad mycket vänligt om att återfå såväl horn som pipa så skulle fruns släkt bliva den mäktigaste i hela Danmark och dessutom skulle hon som minne ha ett ännu vackrare horn och pipa dessutom ville trollen "lycka stendije" (bygga inhägnad av gråsten) rundt omkring hela herregården. Om ej maglebergakongen återfick sitt horn och pipa så kunde de ej samlas mera till sina samkväm. Hur mycket han än tiggde var frun omöjlig och bergakongen måste gå hem med oförrättat ärende.

Hemkommen lade stalldrängen sig under hingstenskrubba vid framfötterna ty der hade inte trollen makt med honom. Hans fästemo fick reda på förhållandet och sprang dit med en lyckta i handen för att se om honom. Det skulle hon inte haft gjort ty hade stalldrängen fått ligga stilla tiggande och i mörker under hela natten så hade ej trollen haft makt med honom. Nu deremot blev han från ~~sina~~ vettet och dog tre dygn der efter liksom hingsten. Natten efter kom det tre barn roendes i en båt in till borgfrun vilka tiggde och bad om de (trollen) kunde få sitt horn och pipa åter så skulle de lemna ett annat horn och pipa som skulle vara utav renaste silfver. Borgfrun var likväl så hård att hon svarade nej till utbytet.

Andra natten kommo barnen åter roendes i samma båt in till borgfrun och nu helsade de liksom första gången från maglebergakungen om frun ville vara vänlig och gifva dem sitt horn och pipa åter så skulle de lemna ett likadant horn och pipa utav renaste guld

Skriv endast på denna sida!

ACC. N.R.

M. 8588:18.

Landskap: Skåne ..... Upptecknat av: Olof Christoffersson
 Härad: Skytts ..... Adress: Fru Alstad
 Socken: Fru Alstad ..... Berättat av: Nils Hansson, nr. 16, Fru Alstad.
 Uppteckningsår: avskr. 1942. .... Född år ..... i .....

LUNDS UNIV.
 FOLKMINNES-
 ARKIV

i utbyte, men borgfrun svarade nej liksom första natten.

Tredje natten kommo samma barn roendes i samma lilla vackra båt men nu var det en vacker himmel i ena ändan på båten der en liten man satt med en röd tofsmössa på huvudet och för övrigt mycket praktfult utstyrd. Det var själva maglebergakong. Han bad nu frun så vackert om att få utbyta horn och pipa mot både de förut omtalade silver och guldhorn och piporna vilka han hade i sina händer. Dessutom lovade han att borgfruns släkt skulle både bli den rikaste och mäktigaste i hela Danska riket och dessutom aldrig utdö. Ville deremot ej borgfrun göra utbytet med horn och pipa så blevo både hennes och vår släkt olyckliga, ty ingendera skulle överleva nionde led och dessutom skulle båda släkterna bliva de fattigaste i Danmark och deras bostäder av eld ödeläggas minst tre gånger. Borgfrun blev nu rädd och bad till sin Gud men då trollen hörde detta gav de upp ett jammerskrik och försvann.

Ljunbyhorn och pipa är gjord av folkanagler (sade Pantzlerskan) och beslaget med guldförgylt silfver. Menniskorna skulle därför ej skära av sina naglar om torsdagar, lördagar eller söndagar ty då ha trollen makt att taga det avskurna hade hon sagt för min berättare.

Från flera håll har jag hört (även av mor) att det ej vore bra bra att avskära sina naglar nämnde dagar och efter avskärningen andra dagar skall man göra kors på händer och fötter samt efteråt skära eller klippta tre gånger i något t.ex. papper e.d. Gjorde man ej detta så hade trollen makt att taga naglarna till sitt gagn. Här finnes således en rest eller spår av gamla Asagudaläran der det omtalas skeppet " Nagelfar " som trollen bygga av

Skriv endast på denna sida!

ACC. N.R. M. 8588:19.

Landskap: Skåne ..... Upptecknat av: Olof Christoffersson .....
Härad: Skytts ..... Adress: Fru Alstad .....
Socken: Fru Alstad ..... Berättat av: Hils Hansson, nr. 16, Fru Al-
stad. ....
Uppteckningsår: avskr. 1942. .... Född år ..... i .....

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

folkanaglar som avskurits på nämnde dagar.

Carl von Linné

Skriver om Ljungby horn och pipa i sin Skånska Resa sålunda:
" Ljungby-Horn " som till ryktet är vida namnkunnigt, bevaras
här på herregården, det var stort, nästan som ett oxhorn, til
färgen mörkt, mot spetsen nästan trekantigt, at man skulle tro
det vara et tatariskt gämse-horn. Det var beslaget med förgylt
sillver och hade silfver fötter at stå på, sådant som det i fig-
uren utvisas. Silfverbeslagen med arbetet, förgyllningen, rit-
ningen med hundar och änglar som blåste i basuner, liknade alt
mäniskoarbete, så at om trollen gjort detta horn, måste de hafva
lärt professionen af någon guldsmed. Den meningen, som Herr Öf-
verst-Lieutnant Coyet hade om detta hornet, at det i fordna ti-
der varet en bragdebäg are, synes aldralikast. ---

Pipen är krokig och af elfenben, kan blåsas i bägge ändar,
som svara mot varannan efter den ton, som göken gal. ---

Skriv endast på denna sida!

ACC. N.R. M. 8588:20.

Landskap: Skåne ..... Upptecknat av: Olof Christoffersson
Härad: Skytts ..... Adress: Fru Alstad
Socken: Fru Alstad ..... Berättat av: "Pantzlerskan"
Uppteckningsår: avskr. 1942. .... Född år ..... i .....

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Bonddottern som försvor sig till svarte Petter.

Efter Pantzlerskan s berättelse på 1860 talet.

Det var en rik bonddotter som avlade en gruvlig ed på att hon aldrig skulle säga ja till någon friare. Detta var ju naturligtvis ej alvarligt menad utan bara stora ord ty hon började att bli gammal och så hade hon aldrig haft någon friare. Och gamle ungmör bli ju då till ängsnärpor och då så. Svarte Petter får lappat dem. Trötta säger han då han får dem fatt att de är bara "långa fjära och tår".

"Svarte Petter" tänkte sig ej skulle behöva springa så mycket efter denna bonddottern. Han förvandlade sig därför till en stilig och fin herre och reste så för att fria till bonddottern. Ja bevars när han var så stilig och grann och så vackert körandes kunde hon ju ej säga nej ty i grund och botten var det enda hon längtade efter var att få sig en man, ehuru hon ej ville vidgå det samma.

Om en tid skulle den fina herren komma igen och avhemta sin brud. Han kom nu körandes i ett mycket vackert spann för att hemta henne hem, för att skåde som vanligt är. Bruden ville hava sin tjänstetös med sig, vilket beviljades henne. Sedan satte de sig upp i den fina schäsen och det bar väl inte av med en hiskelig fart över både träd, hus och kyrkor. Bruden började att hisna och tyckte det gick för fort. Brudgummen svarade då:

"Jag vånn dina timmar varken järn eller stål
Ty alldrig skall du på landjorden stå
Me din ära, me din ära."

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R. M. 8588: 21.

Landskap: Skåne
Härad: b Skytts
Socken: Fru Alstad
Uppteckningsår: avskr. 1942.
Upptecknat av: Olof Christofferesson
Adress: Fru Alstad
Berättat av: "Pantzlerskan"
Född år i

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

När de kommo fram till ett stort slott gingo de in genom en järndörr, men tösen fick ej komma in. Hon såg då genom nyckelhålet att det var fullt med småhornade djäflar, vilka nöpo bruden med rödglödande tänger, som de glödjade i den stora (helvetes) ugnen, der de "kölnade" med kvinnor, och det var en så hiskelickt jämmer der inne. Tösen fick väl inte brått hemåt så gott hun kunde för att varna sina likar att de ej utsatte sig för likadana löften.

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R. M. 8588: 22.

Landskap: Skåne ..... Upptecknat av: Olof Christoffersson .....
Härad: Skytts ..... Adress: Fru Alstad .....
Socken: Fru Alstad ..... Berättat av: .....
Uppteckningsår: avskr. 1942. .... Född år ..... i .....

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Adams första hustru.

Enligt Pantzlerskans berättelse på 1860 för min berättare Per
Persson.

Adam skulle enligt nämnde berättelse hava haft en hustru
före Eva, vilken hette Lucie och vars namn finnes i almanackan
för årets mörkaste dag vilken i äldre tider firades som helgdag
till minne av Lucie och kallades " Lussiedan " till minne av att
solen då återvände till jorden.

Sedan Gud hade skapat Lucie av lera liksom Adam och de började
att leva tillhopa hade hon varet så fruktsam, som de djuren vil-
ka hade största invärtes likhet med människorna och kunde äta
alla slag, nämligen svinen. Genom misstag av Skaparen hade Lucie
blivet förlänat med sådan könsdrift att vår Herre började befa-
ra att jorden skulle i röda rippet bli överbefolkad om det t.ex.
varje kvinna skulle föda så många barn flera gånger om året som
en piga gjorde ute i Hammar vilken hade haft med Ellen eller
eller Bäckhästen att skaffa. På en gång födde hon icke mindre
än 13 stycken fullgångna foster de der likväl icke vore större
än de fingo plats på en tenntallrik. För öfrikt födde hon var månad
i likhet med en piga i Maglarp och en i Trelleborg å vars kyrkogård
det i äldre tider funnos en gravsten över en i barnsäng död för-
näm piga som fått sju barn på en gång vilka ej vore större än
de kunde alla få plats på ett tefat. Flera liknande berättel-
ser finnes det från Skytts härad om flickor vilka haft med
Bäckhästen eller Ellen att skaffa.

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R. M. 8588:23.

Landskap: Skåne Upptecknat av: Olof Christoffersson
 Härad: Skytts Adress: Fru Alstad
 Socken: Fru Alstad Berättat av:
 Uppteckningsår: avskr. 1942. Född år i

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Under sådana omständigheter kunde man ju ej förvåna sig över att vår Herrebörjade att draga fara på att jorden skulle bli rent överbefolkad, därför beslöt skaparen att Lucie skulle förskjutas och en annan hustru framföras för Adam. Under tiden hade likväl Lucie hunnet med att skaffa mängder av barn till världen. Gud lät därför en tung sömn falla på Adam och medan han sof förvisade han Lucie och hela hennes Avkomma till att hålla sig dolda i bergsrevor, skogor, fjell, sjöar och underjordskulor allt intill domedag. Således blev Adam och hans första hustru stamfäder till skogrå, sjönymfer, vätter, nissar, tomtar och dylika underjordsfolk. Detta skole också framkallas på yttersta dagen ty det är skilnad på dessa och onda andar. Det var för öfrikt just utav detta släkte att Kain gick bort i främmande land och tog sig en hustru.

Dessa Lucies avkommar äro ju vad kvinnorna beträffar verkliga skönheter för jordens manliga ungdomar att skåda. De hava också såsom t.ex. Sjönymfer och Skogssnufvor, en sådan förförisk makt med dem som råka i deras våld så att de rent av utsvickar dem på grund av deras sexuella begärelser. Det hände så t.ex. att en dräng som så råkat skogssnufvans våld att han ej kunde bli va henne kvitt eller motstå hennes förförelser när han om nätterna uppehöll sig vid kolminan. Till sist sökte han kloka vilke rådde honom att bära rot av Tibast, Libbesticka och Vändelrot på sig ty det utslocknade kärlek och första kvällen inbilla skogssnufvan att han hette "Ja säl". För att förmå skogssnufvan att bli borta skulle han andra natten när hon återkom med ännu större begärelse hava lagt ett järn i kolmilan och när det var

Skriv endast på denna sida!

ACC. N.R.

M. 8588:24.

Landskap: Skåne ..... Upptecknat av: Olof Christoffersson
 Härad: Skytts ..... Adress: Fru Alstad
 Socken: Fru Alstad ..... Berättat av: .....
 Uppteckningsår: avskr. 1942. .... Född år ..... i .....

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

rödglödgad skulle han dermed bränna skogsnuvan. När skovsnufvan nu andra natten återkom med ännu större begärelse efter ungänge med drängen tog han det rödglödgade järnet och brände dermed skovsnufvan så att hennes begärelse blev mer än tillfredställd den gången. Skovsnufvan till att skrika så det ekade i skogen och Skovmannen kom ~~sättandes~~ så det brakade i skogens grenar ty han är mycket svartsjuk på sin kära hälft och hon är ej mera att lita på än som Evas döttrar. " Vad ä der " skrek skovman " Ja ~~säl~~ brände mi, Ja ~~säl~~ brände mi! " Ja ~~säl~~ gjort är välgjort " sva-
rade då skovman och gick sin väg.

Som ovan omtalats befarade ju skaparen vådorna av Lucias kolossala fruktsamhet varför han förvisade både henne och hennes avkomma, men under tiden då Adam låg och sof tog han ett av hans rev-
ben och skapade derav en ung kvinna vilken behagade Adam bättre än den gamla ändock han fick ett refben mindre. Derav härleder det sig att gamle män tycker bättre om yngre kvinnor och värde-
rar dem mycket mera än sina jämnåriga. Af samma orsak är det ock-
så att yngre kvinnor förälsker sig i äldre män.

Allt detta och mycket mera förklaras i sjetta och sjunde moseböckerna. I dessa moseböckerna kunna man lära alla slag av hemliga vetenskaper, besvärgelser och trollrior samt signeri-
formler m.m. Allt detta hava de lärda bortagat och undangömt på grund av att annars blevo alla för lärda och omöjliga att regera.
Innan de lärde tänkte på detta var det likväl en och annan som hunnet lära sig en del och derav härstammar alla svartkonster och svartkonstböcker.

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R.

M. 8588:25.

Landskap: Skåne ..... *Upptecknat av:* Olof Christoffersson
Härad: Skytts ..... *Adress:* Fru Alstad .....
Socken: Fru Alstad ..... *Berättat av:* .....
Uppteckningsår: avskr. 1942. .... *Född år* ..... *i* .....

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Nu finnes det likväl blott en enda fullständig bibil kvar i världen och den är bevarad i Wittenberg eller i Griefswald i Tyskland men numera är också denna förbjuden att se.

I äldre tider voro den likväl tillgänglig för dem som studerade till präst och därför skulle ju en del präster i gamla tider in till Wittenberg eller till Grisvalld och studera så att de kunde lära sig svartkonster för att dermed kunna skrämna sina sockenbor så att de själva kunde lefva i frosseri och överflöd.

Det finnes flera berättelser om präster som varet i Tyskland och studerat i de förbjudna sjätte och sjunde moseböcker: om hur de kunna mana upp döda eller levande i jorden och läsa bort spöken ja t.o.m. betynga själva hornpetter i helvete.

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R.

M. 8588:26.

Landskap: Skåne ..... Upptecknat av: Olof Christoffersson
 Härad: Skytts ..... Adress: Fru Alstad
 Socken: Fru Alstad ..... Berättat av: .....
 Uppteckningsår: avskr. 1942. .... Född år ..... i .....

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Blyttaket på Fru Ahlstads kyrka.

Enligt Pantzlerskans berättelse på 1860 talet för min berättare
P. Persson.

Så var för många herrans år sedan en präst i Fru Ahlstad som hade varet nere i Wittenberg eller Greifswald och studerat svart konst. Denna prästen hade lärt sin konst så grundligt, att själva den onde bävade för honom.

Det hände sig då att en kongadotter i Danmark hade kommet för spöke och blivit så rasande, att ingen enda kunde utdriva det onda ur henne. Det var flera utav de ~~aldre~~ lärdaste biskoparna i Själland som försökte att utdriva den besatte av henne ja själva ärkebispnen i " Longe sta " blev bet. Strax efter gav den onda prinsessan in följande rim medan hon dansade mitt för ärkebispnen:

" Ja forr ingen bäver
 Om så hele joren går i gång
 Mer än som forr Skåne-prästen
 i Fro Ahlesta. "

Kungen befallde då att det strax skulle sändas bud efter " Skåne-prästen i Froe Ahlsta ". Prästen viste ju ej vad det var fråga om och kom med " ånen i halsen " till kungen och sporde om vad det var fråga om. Jo kungens dotter vore ju sjuk och det var ingen som kunde hjälpa henne ty hon var rent besatt och så hade kungen hört vad den lede hade talat och fröjdats sig genom dotterns mun.

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R.

M. 8588:27.

Landskap: Skåne ..... Upptecknat av: Olof Christoffersson
 Härad: Skytts ..... Adress: Fru Alstad
 Socken: Fru Alstad ..... Berättat av:
 Uppteckningsår: avskr. 1942. .... Född år ..... i .....

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Prästen hade ju ej sina svartkonstböcker med sig och begärde därför först ett enskild rum för natten så skulle han göra vad han kunde och trodde säkert att han då skulle kunna bota henne, nu vore han emellertid så trött av den hastiga resan att han omöjligen kunde göra något vid den sjuka. Kongen såg ju att han var rent uttröttad av den hastiga långresan och gav honom så ett enskild vilorum för natten. Så snart prästen blivit ensam på sitt rum frammade han själva hornpetter och befallde honom fara till Froe Ahlsta och henta hans svartkonstbok och vara åter på rummet med den inom en timmestid. Den onde for med en hiskelig fart ut genom samma öppna fönster som han inkommit och om en timme var han åter med den begärde boken varefter prästen befalde honom resa till sitt igen.

Om natten genomsåg prästen sin bok och så snart det var dager inställde han sig åter hos kongen, varefter han infördes till den sjuka. Prästen teg stilla och slog upp sin bok och läste en trollformel så att den onde började att " piva och gnälla " varefter prästen tog och stack ett hål genom fönsterblyet med en nål. Genom detta hål manade så prästen ut den onde anden och de kunde alla höra hur han jämrade sig när han blev tvungen att göra sig så smal att han kunde gå ut genom ett så litet hål. Så snart djävulen var utdriven genom håletslog prästen en blyprop i hålet och sade nu är prinsessan frälst. Kungen ville då hava besked på vad det kostade men prästen svarade att det kostade ej något. Det var svarte petter som ingaf kongen att fråga ty hade prästen begärt något så hade hans signelse varet värdelös. Kungen ville då gifva honom bra mycket men prästen envisades ta

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R. M. 8588:28.

Landskap: Skåne
Härad: Skytts
Socken: Fru Alstad
Uppteckningsår: avskr. 1942.

Upptecknat av: Olof Christoffersson
Adress: Fru Alstad
Berättat av:
Född år i

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

ga emot. Som de seda gingo och sågo sig omkring kommo de ut till "fejelsemiddingen" och der låg ett mycket stort stycke bly ner-smält bly som var utkastat bland "fejelsen" (soporna). Prästen sade då der kunde ju bli tak till en hel "lanbokkirke". Behöver du det så tag det svarade då kungen. Tack sade då prästen som detta var utsopad kunde han utan risk taga mot detsamma. Prästen manade så åter fram den utdrivne djäfvulen och befalde honom att taga blystycket på nacken och så "knixe av me. de" till Froe Ahlstads kirke. Den onde måste utan vidare tage det stora blystycket på sin rygg och begiva sig av till nämde plats. Som blystycket var så stort att der blev bly till hela kyrkotaket så var det, som man kan tro, mycket tungt. Liten börda är ju lång väg tung så även här och när som nu den onde kommer så när Froe Ahlstads kirke att han skulle gå uppför den brante backen till kyrkan trampar han så hårdt att han trampade genom jordlagren ner till en vattenådra och derav uppstod en vattenkälla (Fru Ahlstads offarkälla) mellan Danmark och kyrkan.

På grund av att blyet är på så vidskepelikt vis kommit till kyrkan sade P.P. gingo de gamle och skar av det till öronringar för det dro så bra. Dessutom begagnades det till blystöpningar och annan vidskepelse.

Jag tror ej det nu finnas flera blyplattor kvar än den jag har i min samling vilken jag fått efter en gammal man i Fru Ahlstad. Jag har också en del smälta blymönster som smältes över sjuka i Fru Ahlstad av en gammal kvinna då de kommit för något.

Skriv endast på denna sida!

ACC. N.R. M. 8588:29.

Landskap: Skåne ..... Upptecknat av: Olof Christoffersson
Härad: Skytts ..... Adress: Fru Alstad
Socken: Fru Alstad ..... Berättat av:
Uppteckningsår: avskr. 1942. .... Född år ..... i .....

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Husrån eller underjordsfolk kallades ett mystiskt väsen som enligt folktron fanns i varje gård der de hade sin bostad i jorden under husen. - De sågo väl efter om allt handverktyg om kvällarna lagts på sin rätta plats eller om maskiner till exp tröskan, hackelse maskinen eller andra liknande voro stannade efter slutat arbete på dagen. I fall de ej voro så höll husrånet " alo " (väsen) med dem om nätterna. En jongfru som var släkt med mor tjennade här 1880. Hon omtalade att om hennes fader som utom lantbruket också skötte snickeri ifall han ej lagt verktygen på sin plats om kvällarne höll husrånet " alo " t.ex. hamrade med hamrarne, sågade med sågarne. På bondgårdarne drogs tröskverk och hackelsemaskinerna om nätterna så att det borrhade i husen.

Befolkningen ville därför alltid stå väl med husrånen och voro mycket noga med att ville skada dem. Om de det gjorde halv husrånet dem med allt till lycka och välgärning.

Det finnas flera mycket intresanta folkmålsberättelser här om. Så t.ex. berättade min morbror Anders Olsson i Lilla Alstad för minst 25 år sen nedanstående. Han hade lärt den av sin faster Gunnele Hansdotter som var född å samma gård i Lilla Alstad 1802. Anders Olsson dog för en fyra år sen å sin födelse ort 92 år gammal. ~~Å nr 3 Lilla/bodde ett bondfolk som hade mycken otur~~
Sågen lyder: Å nr 3 Lilla/bodde ett bondfolk som hade mycken otur med sina kreatur vartill de ej kunde utforska ordsaken.

En höstdag skulle emellertid kvinnan, som var i välsignade omständigheter gå med " medafton " till höstefolket. Hon mötte då en stor tjock " skradepogga " (padda), till vilken hon säger " du är ju ~~li~~ sådan som ja o do ae du vell lysten: kom so ska du fa

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R.

M. 8588:30.

Landskap: Skåne ..... Upptecknat av: Olof Christoffersson .....
 Härad: Skytts ..... Adress: Fru Alstad .....
 Socken: Fru Alstad ..... Berättat av: .....
 Uppteckningsår: avskr. 1942. .... Född år ..... i .....

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

smaga min äggekaga " och kastade så en avbruten bit till skräde-
 pogan med orden: " de kan du få so får vell ju osse vare me po
 din basselda " (barnsöl). En liten tid förgick och kvinnan tänk-
 te ej vidare på saken, men en kväll kom där en piga till bond-
 kvinnan och häls från sin matmor sägandes att nu var det tid att
 komma ty i kväll skulle de hava barnsöl och därför var hon välkommen
 dit. Kvinnan kom ej ihåg höstmötet och frågade från vem budet
 hälsade. Pigan svarade att det var från den som på hösten fått
 smaka hennes äggekaka. Nu mindes kvinnan det skedda ~~men~~ sade sig
 ej veta hur hon skulle hitta vägen dit. Budet svarade att hon
 kunde blott följa med henne så skulle hon visa vägen. När de då
 gingo gick budet ned i fårhuset och så öppnade sig golftet för
 dem och därigenom kommo de rakt ner i paddans bostad som var
 praktfullt inredd och rikligt upplyst. Bondkvinnan bjöds nu till
 det väl dukade bordet vid vilket bjöds att sitta i hörsätet. När
 hon suttet der en stund blev hon rakt översig varse en mycket
 stor kvarnsten som hängde i ett silkessnöre. Hon blev härigenom
 mycket förfärad men lugnade sig likväl. När de nu ätit och
 drucket och värdfolket såväl som alla gästerne, vilka alla lik-
 nade vanliga människor, voro nöjde och glade, kom värdinnan fram
 till kvinnan och frågade henne vad hon tyckte om gästebudet hos
 dem. Kvinnan svarade att allt var mycket bra, men hon hade varet
 så rysligt rädd för den där stora kvarnstenen som hängde i sil-
 kesbandet alldeles öfverhennes huvud. Värdinnan svarade att hon vist
 inte behövde vara rädd att den skulle falla ner ty det gjorde
 den inte. De voro också lika rädda för husbondefolkets får ty
 dessa hade sitt hus över deras bostad, och golftet var så otätt
 att det dröp ned till dem. Detta var av den orsaken som det ej

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R. M. 8588:31.

Landskap: Skåne ..... Upptecknat av: Olof Christoffersson
Härad: Skytts ..... Adress: Fru Alstad
Socken: Fru Alstad ..... Berättat av: .....
Uppteckningsår: avskr. 1942. .... Född år ..... i .....

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

var någon tur med djuren i gården, ty hennes man blev så förskräckligt arg på det der droppandet, att han ej kunde låta bli att skada deras djur. Ville de däremot flytta fåren bort i ett annat hus så skulle det alltid vara lycka med deras kreatur.

När kvinnan kom hem omtalade hon det för sin man vilken strax gjorde ett annat fårhus. Efter den tiden blev det mycket tur och lycka med alla deras kreatur och underjordfolken gjorde dem aldrig någon skada mer.

Gamle Nils Hansson å nr 16 Fru Alstad som dog för ett par år sen nära 80 gammal har utan ovanstående berättat vidare om husrånet vilket om jag nu minnas rätt också lärt denna folksägen av Pantzlerskan i Fru Alstad.

Nils Hanssons fortsättning på ovan antecknade folksägen om husrånen lydde sålunda:

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R.

M. 8588:32.

Landskap: Skåne ..... Upptecknat av: Olof Christoffersson

Härad: Skytts ..... Adress: Fru Alstad

Socken: Fru Alstad ..... Berättat av: .....

Uppteckningsår: avskr. 1942. .... Född år ..... i .....

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Barnet låg i en vackert ornerad äkta guldvagga med dynor och täcken i vackra konstvävnadsmonster av samma slag som böndernas. Vattenösnings eller namngivningsdräkten bestod av guld och silfverbroderad silkepåse och dito " huve " som vist icke gaf efter för böndernas kristnadsdräkter.

En tid efteråt skulle det unga husbondefolket göra sitt kristnagille för sin förstfödde dotter. Det blev då en grundlig överläggning huruvida de också skulle inbjuda underjordsfolket vilket hade sin bostad under deras förutvarande fårahusgolf. Nu sedan de själfva hade varet nerbjudna till deras barns namngivningsdag och det var blivet så bra och godt dem emellan sedan de lovat flytta fåren på annat ställe i gården så att droppet skulle upphöra i trollens bostad. Slutet på överläggningen blev att de ej kund uraktlåta att inbjuda dem. Husbondekvinnan var likväl rädd för att de skulle uppsluka all maten så att de ej fingo något till sina egna släktingar och goda vänner. Men bjödo de dem ej så kund de ju åter bli förtretade och arge igen och åter skada deras nu inträffade lycka med djur och växter. Husbonden och hans hustru blevo överens att de skulle inbjuda dem men de skulle likväl söka spela dem ett spratt genom att föreställa dem kristna seder. Mannen gick därför ner genom den kände gången i det forna fårahuset (Obs. Nils Hansson berättade sägen att det var i kostallet att nergången var) och inbjöd dem med all vänlighet till sitt kristna gille. Underjordsmannen svarade och tackade på det hjärtligaste och sade att ehuru han nu levat sedan han och hans gelikar varet enarådande på orten och sett hur Ase Thor och hvitekrist gjort sii inträde och kört dem undan i

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R.

M. 8588:33.

Landskap: Skåne ..... Olof Christoffersson
 Härad: Skytts ..... Fru Alstad
 Socken: Fru Alstad .....
 Uppteckningsår: avskr. 1942. .....
 Född år ..... i .....

LUNDS UNIV.
 FOLKMINNES-
 ARKIV

vrårna hade alldrig förr sådan ära vederfarets dem därför skulle de säkert komma, ty de skulle väl också efter åt ha dans och gamman på gamla seder ocj vis. Ja svarade mannen det skall det säkert bli. Underjordsmannen ville också veta vem som skall spela på deras gille. Jo svarade mannen Bror Lysti kom åkandes i sitt bockspann i förgår och han erbjöd sig själv till att spela flöjt samt taga St Per med sig såsom fejlespeleman och det är ju de värsta spelemän man kan tänka sig ty de kunna ju spela så att alla dansarne kunna höra dem.

" Aj aj " svarade gubben, " skola de spela då vågar vi oss inte dit ty den där Bror Lysti han är farlig. I förrgår han körde här över så slog han venstra lårbenet af min bror för han var inte kvick nock in under sina stenahus. Men Ja skall likaväl ge Eder fadders gåva efter som Ni var så vänliga och flyttade Edra får till annat hus och inbjudet mig till Ert kristna gille." Han frågade om mannen hade någon säck med sig. Nej det hade han inte. Ja då kan du få låna en, men den skall du säkert gälla igen på samma gång du tar in " liden smogebid " till mig av Ert gillesmad. Jo det kunde ju ej tänkas annat menade mannen. Håll då upp säcken så skall jag fjösa ~~litt~~ i den. " Gubben tog sju stora skuffor fulla med träspånar och kastade i säcken. " Har du sitt någon som gifvet större fadder gåfva", frågade han. " Ja kanske en, men inte fler " svarade då mannen. " Ja vill ingelunda vara den sämste " sade då gubben, " äö tar vi tre slövafulla ti." Han tog då i sin kassehof med sin stora skuffe och slängde tre fulla skuffor spånor till i säcken. Mannen tackade då på det hjärtli-

Asa - Tot

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R.

M. 8588:34

Landskap: Skåne ..... Upptecknat av: Olof Christoffer-
sson
Härad: Skytts ..... Adress: Fru Alstad
Socken: Fru Alstad ..... Berättat av:
Uppteckningsår: avskr. 1942. .... Född år ..... i .....

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

gaste både gubben och gumman. Gubben tog då i säcken och halp den på mannen vilken bar den fjäderlättä säcken genom deras bostad ut samma väg han kommit, men så snart han gick ut om dörren blev den så tung så att han knappast förmådde bära densamma, men han hade fått besked att han ej fick lof att vila för än han kom in i sin bostad der han genast skulle tömma ut säcken och titta på faddergåfvan som dottern skulle hava för egen räkning. När säckens innehåll utstöptes befanns det vara bara guld pängar ovan på i säcken (de tre sista skufvene) nederst i säcken var det sulfpänge. Den nyfödda dottern blef således den rikaste på orten liksom hennes föräldrar, vilka fingo stormtur med allt, derfor att de " va ria som backa troll ".

Skriv endast på denna sida!